

การวิเคราะห์องค์ประกอบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงาน

ในภาคอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง

Factor Analysis of Good Governance Principles of Employees

In the Industrial Sector, Rayong Province

ณัฐพล พุ่มศิริ

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

Nattapol Phumsiri

Faculty of Business Administration, King Mongkut's University of Technology North Bangkok

E-mail: nattapol.p@fba.kmutnb.ac.th

(วันที่รับบทความ: 13 กุมภาพันธ์ 2568 วันที่แก้ไขบทความ 5 มิถุนายน 2568 วันที่ตอบรับบทความ: 9 กรกฎาคม 2568)

บทคัดย่อ

หลักธรรมาภิบาลเป็นหลักการที่สำคัญในการบริหารประเทศ ทั้งองค์กรภาครัฐและภาคเอกชนนำหลักการมาปรับใช้ให้เกิดการกำกับดูแลกิจการที่ดี มุ่งให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ความโปร่งใส ความเป็นธรรมและการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ ในการบริหารองค์กร วัตถุประสงค์การวิจัย 1) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล และ 2) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ พนักงานขององค์กรในภาคธุรกิจอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง กลุ่มตัวอย่าง มีจำนวน 500 ตัวอย่าง วิธีการสุ่มตัวอย่างเป็นการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล มีค่าไอเกน 3.640 – 5.661 จัดองค์ประกอบได้ 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านหลักความโปร่งใสและความรับผิดชอบ 2) ด้านหลักคุณธรรม 3) ด้านหลักการมีส่วนร่วม 4) ด้านหลักความคุ้มค่า และ 5) ด้านหลักนิติธรรม ตามลำดับ ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ผ่านตามเกณฑ์การประเมินมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าระดับความน่าจะเป็นของไคสแควร์ .051 ค่าไคสแควร์สัมพัทธ์ 1.299 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง .976 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของการประมาณค่าความคลาดเคลื่อน .024

คำสำคัญ: การวิเคราะห์องค์ประกอบ, หลักธรรมาภิบาล, พนักงานภาคอุตสาหกรรม, จังหวัดระยอง

Abstract

A key tenet of national administration is good governance. The concept has been used by both public and private sector organizations to establish strong corporate governance, with the goals of effectiveness, efficiency, fairness, transparency, and involvement from all stakeholders in organizational management. The following are the goals of this study, 1) to examine the exploratory aspects of performance in light of good governance concepts and 2) to examine the confirmatory aspects of performance in light of good governance principles. Employees of businesses in Rayong province's industrial sector make up the research's population. There are 500 samples in the sample group. Stratified sampling is the sample technique used. A questionnaire serves as the research tool. The statistics used are percentage, mean, exploratory factor analysis, and confirmatory factor analysis.

The findings indicated the EFA was composed of Five components make up the survey of the performance of good governance principles, with an eigenvalue ranging from 3.640 to 5.661: 1) Accountability and transparency;

2) Ethics; 3) Involvement; 4) Economic value; and 5) The rule of law. The analysis of the confirmatory components of the performance of the principles of good governance met the evaluation criteria and was consistent with the empirical data. with a probability level of .051, a relative chi-square value of 1.299, a consistency index of .976, and a root mean square index of error estimation of .024

Keywords: Factor Analysis, Good Governance Principles, Employees Industrial, Rayong Province

บทนำ

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566-2570 ได้มุ่งเน้นการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาแต่ละด้านเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นจากการขับเคลื่อนการพัฒนาของแต่ละมิตินำไปสู่การบูรณาการผลรวมที่สนับสนุนการดำเนินงานซึ่งกันและกันโดยมาตรา 65 ภายใต้หมวดแผนนโยบายแห่งรัฐ ได้กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายการพัฒนาประเทศที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ นอกจากนี้ หมวดหมายที่ 13 ยังเชื่อมโยงกับเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติใน ประเด็นที่ 21 การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในขณะเดียวกันต้องเสริมสร้างระบบโครงสร้าง กลไก และกระบวนการบริหารพัฒนาประเทศให้อยู่บนหลักธรรมาภิบาลและประชาธิปไตยโดยบูรณาการการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และทุกระดับในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้เกิดความสมดุล เป็นธรรมและยั่งยืน พร้อมทั้งปรับระบบบริหารให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และการปฏิรูปธุรกิจเอกชนให้เข้มแข็ง สุจริต โปร่งใส และปฏิรูปกฎระเบียบ เพื่อสร้างสมดุลในการจัดสรรและกระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาให้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566)

องค์กรความโปร่งใสสากล (Transparency International: TI) ได้จัดทำรายงานผลการจัดอันดับความโปร่งใส (Corruption Perception Index: CPI) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ดัชนีการรับรู้การทุจริต การจัดอันดับความโปร่งใสของประเทศไทย ปี 2562-2566

ปี	ลำดับโลก	คะแนน
2566	108	35
2565	101	36
2564	110	35
2563	104	36
2562	101	36

ที่มา: Transparency International (2024)

จากตารางที่ 1 พบว่า ดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) จาก 180 ประเทศทั่วโลก ในปี 2566 ประเทศไทยจัดอยู่ในอันดับ 108 และได้คะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต 35 คะแนน ซึ่งลดลงจาก ปี 2565 มา 1 คะแนน (คะแนน 0 หมายถึงมีการทุจริตสูง ถึง คะแนน 100 มีความโปร่งใสมาก) จากที่ค่าคะแนนลดลงแสดงให้เห็นถึงว่า ทั่วโลกมองมาที่ประเทศไทยยังมีเรื่องของการคอร์รัปชัน การทุจริต หรือการไม่โปร่งใสในภาพรวมของประเทศ แต่อย่างไรก็ตามภาครัฐได้เล็งเห็นความสำคัญของเรื่องนี้จึงได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ได้กำหนดไว้ว่า คะแนนความโปร่งใสของประเทศไทยต้องไม่ต่ำกว่า 50 คะแนน

ทั้งนี้จากรายงานของธนาคารโลก World Bank (1989) การกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) หลักธรรมาภิบาลเป็นหลักการที่สำคัญในการบริหารประเทศ ทั้งองค์กรภาครัฐ และ

ภาคเอกชนต่าง ๆ ยังนำหลักการมาปรับใช้ให้เกิดการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยมุ่งให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ความโปร่งใส ความเป็นธรรม และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ ในการบริหารองค์กร ในขณะที่เดียวกันสภาพเศรษฐกิจโดยรวมของจังหวัดระยอง ปี 2566 อุตสาหกรรมที่มีผลิตภัณฑ์มวลรวมสูงสุด ได้แก่ ภาคการผลิต (ร้อยละ 48.7) มีทั้งนิคมอุตสาหกรรมและนิคมอุตสาหกรรมที่ร่วมดำเนินการกับเอกชน 14 แห่ง เขตประกอบการอุตสาหกรรม 5 แห่ง ชุมชนอุตสาหกรรม 4 แห่ง และสวนอุตสาหกรรม 1 แห่ง ประเภทอุตสาหกรรมของจังหวัดระยองมีหลายประเภท เช่น การผลิตรถยนต์ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ แปรรูปสินค้าเกษตร การผลิตไฟฟ้า การผลิตสารเคมี รวมทั้งจังหวัดระยองอยู่ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) (สำนักงานแรงงานจังหวัดระยอง, 2566)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ภาคอุตสาหกรรมนับเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มอุตสาหกรรมในจังหวัดระยอง เป็นจังหวัดที่มีผลิตภัณฑ์มวลรวมสูงสุดของประเทศ กอปรด้วยทางภาครัฐได้วางรากฐานระบบการสร้างการบริหารบ้านเมืองและสังคมที่ดี ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยสนใจในเรื่องหลักธรรมาภิบาลโดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของจังหวัดระยอง เพื่อให้ทุกภาคส่วนได้นำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในธุรกิจเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง เพื่อให้ได้ทราบองค์ประกอบที่เหมาะสมในบริบทของภาคอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง และได้ทราบแนวทางในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง
2. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง

ทบทวนวรรณกรรม

ความหมายของธรรมาภิบาล

ธนาคารโลก (World Bank, 1992) ให้ความหมายของคำว่า ธรรมาภิบาล ไว้ว่า วิธีการ หรือแนวทางที่ดีที่สุดในการใช้อำนาจบริหารประเทศ โดยจัดสรรทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างชาญฉลาดเพื่อการพัฒนา

สำหรับองค์การพัฒนาแห่งสหประชาชาติ ให้ความหมายไว้ว่า การใช้อำนาจด้านต่าง ๆ เช่น การเมือง เศรษฐกิจ และอำนาจในการบริหารเพื่อดำเนินการกิจ โดยภาคเอกชนสามารถใช้สิทธิขั้นพื้นฐานตามกฎหมายเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข (United Nations Development Programme, 1997)

หลักธรรมาภิบาล หรือ หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามหลักธรรมรัฐและบรรษัทภิบาล หมายถึง การปกครองที่เป็นธรรมนั้นไม่ใช่แนวความคิดใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคม แต่เป็นการสะสมความรู้ที่เป็นวัฒนธรรมในการอยู่ร่วมกันเป็นสังคมของมวลมนุษยชาติ ซึ่งเป็นหลักการเพื่อการอยู่ร่วมกันในบ้านเมืองและสังคมอย่างมีความสุข สามารถสานประโยชน์และคลี่คลายปัญหาข้อขัดแย้งโดยสันติวิธีและพัฒนาสังคมให้มีความยั่งยืน (สมบุญ ศรีสรสิริธัญ และชินจิต ไชยธรรม, 2562)

หลักธรรมาภิบาล เป็นการบริหารจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อการพัฒนาประเทศ โดยมีองค์ประกอบ 3 ส่วน ได้แก่ 1) ภาครัฐ 2) ภาคเอกชน 3) ภาคประชาชนสังคม ซึ่งให้มีการสนับสนุนซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอย่างสมดุลซึ่งจะส่งผลให้สังคมดำรงอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ตลอดจนมีการใช้อำนาจในการบริหารราชการแผ่นดินให้มีความแข็งแกร่ง มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ มีความโปร่งใส ยุติธรรม และสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งจะส่งผลให้การพัฒนาประเทศชาติเป็นไปอย่างมั่นคง ยั่งยืน และมีเสถียรภาพ (พระมหาคำพิง อธิปญโญ, 2554)

ธรรมาภิบาล เป็นหลักการที่ใช้ในการบริหารประเทศ รวมทั้งองค์การต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความโปร่งใส เป็นธรรม มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล โดยเน้นการมีส่วนร่วมและการตรวจสอบจากผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่าง ๆ (सानิตย์ หนูนิล, 2559)

ธรรมาภิบาล มาจากคำว่า "ธรรม" + "อภิบาล" (การรักษายังธรรม) มาจากคำภาษาอังกฤษว่า Good Governance โดยคำว่า Governance (การอภิบาล) คือ วิธีการใช้อำนาจเพื่อบริหารทรัพยากรขององค์กร Good Governance (ธรรม + อภิบาล = ธรรมาภิบาล) เป็นวิธีการที่ดีในการใช้อำนาจเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรขององค์กร (สถาบันพระปกเกล้า, 2562)

องค์ประกอบของธรรมาภิบาล

สำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ระบุถึงธรรมาภิบาลควรมีองค์ประกอบหลักสำคัญ 6 ประการ ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความคุ้มค่า 4) หลักความรับผิดชอบ 5) หลักความโปร่งใส 6) หลักการมีส่วนร่วม (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, 2542) กล่าวว่า กระบวนการที่เป็นหัวใจของธรรมาภิบาลจะต้องมี 3 ส่วนที่ต้องเชื่อมกัน ได้แก่ ส่วนที่ 1) การมีส่วนร่วมของทุกภาคในการบริหารจัดการสังคม ส่วนที่ 2) คือ ความโปร่งใสของกระบวนการตัดสินใจ Transparency ซึ่งทำให้ทุจริตและการบิดเบือนประโยชน์ของภาคอื่น ๆ ไปเป็นของตนกระทำได้อย่างยากหรือไม่ได้ และส่วนที่ 3) ความรับผิดชอบต่อคำถาม Accountability และถูกวิจารณ์ได้ รวมทั้งความรับผิดชอบในการตัดสินใจ

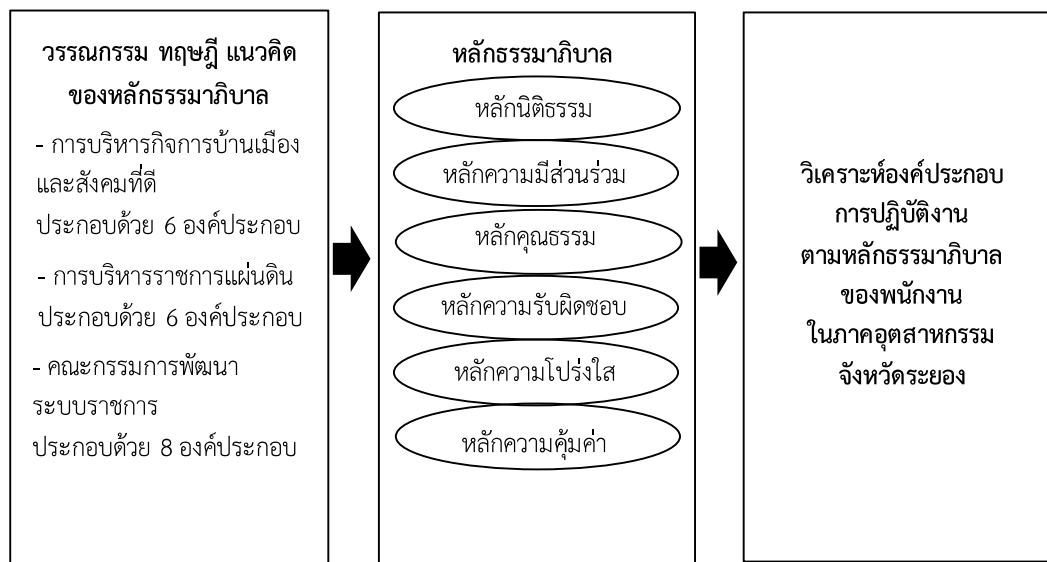
สำหรับองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Cooperation and Development: OECD) ในการทำงานด้านการบริหารราชการแผ่นดิน มุ่งเน้นเป็นพิเศษที่องค์ประกอบหลักการบริหารราชการแผ่นดิน ได้แก่ 1) หลักความรับผิดชอบ หมายถึง องค์กรสามารถและเต็มใจที่จะแสดงให้เห็นว่าการกระทำและการตัดสินใจของตนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างชัดเจนและตกลงกันไว้ 2) หลักความโปร่งใส หมายถึง การกระทำ การตัดสินใจ และกระบวนการตัดสินใจขององค์กรนั้นเปิดเผยให้หน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐบาล ภาคประชาสังคม และในบางกรณี สถาบันภายนอกและรัฐบาลตรวจสอบได้อย่างเหมาะสม 3) หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล หมายถึง องค์กรมุ่งมั่นที่จะผลิตผลงานสาธารณะที่มีคุณภาพ รวมถึงบริการที่ส่งมอบให้กับประชาชนในราคาที่ดีที่สุด และให้แน่ใจว่าผลงานนั้นเป็นไปตามเจตนาเดิมของผู้กำหนดนโยบาย 4) หลักการตอบสนอง หมายถึง องค์กรมีความสามารถและความยืดหยุ่นในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้อย่างรวดเร็ว คำนึงถึงความคาดหวังของภาคประชาสังคมในการระบุผลประโยชน์ของสาธารณชนทั่วไป และเต็มใจที่จะตรวจสอบบทบาทขององค์กรอีกครั้งอย่างมีวิจารณญาณ 5) ด้านวิสัยทัศน์ในอนาคต หมายถึง องค์กรสามารถคาดการณ์ปัญหาและประเด็นต่าง ๆ ในอนาคตได้ โดยอาศัยข้อมูลและแนวโน้มในปัจจุบันและพัฒนานโยบายที่คำนึงถึงต้นทุนในอนาคตและการเปลี่ยนแปลงที่คาดว่าจะเกิดขึ้น เช่น ประชากร เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม เป็นต้น และ 6) หลักนิติธรรม หมายถึง องค์กรบังคับใช้กฎหมาย ระเบียบ และประมวลกฎหมายที่โปร่งใสเท่าเทียมกัน (Gisselquist, 2012)

ในขณะเดียวกัน การใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารงานจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) กำหนดไว้ในคู่มือการจัดระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาล ของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ก.พ.ร.) พ.ศ.2552 ซึ่งประกอบด้วยหลัก 10 ประการ ได้แก่ 1) หลักประสิทธิภาพ 2) หลักประสิทธิผล 3) หลักการตอบสนอง 4) หลักความรับผิดชอบ 5) หลักความโปร่งใส 6) หลักการมีส่วนร่วม 7) หลักการกระจายอำนาจ 8) หลักนิติธรรม 9) หลักความเสมอภาค และ 10) หลักมุ่งฉันทามติ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2555) คณะกรรมาธิการเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติสำหรับเอเชียและแปซิฟิก กล่าวว่า ธรรมาภิบาล ประกอบด้วย 8 หลัก ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วม 2) การมุ่งเน้นฉันทามติ 3) ความร่วมรับผิดชอบ 4) ความโปร่งใส 5) การตอบสนอง 6) ประสิทธิภาพและประสิทธิผล 7) ความเสมอภาค และ 8) หลักนิติธรรม (United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific, 2017)

องค์การใดที่นำหลักการของธรรมาภิบาลมาบริหารงานไม่ว่าจะเป็นองค์การภาครัฐ หรือเอกชน จะส่งผลให้องค์การนั้นมีระเบียบทุกภาคส่วนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข การบริหารงานก็จะมีประสิทธิภาพ เกิดความคล่องตัว ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มากเกินไปจนเกิดความจำเป็น เป็นการช่วยเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันต่าง ๆ นอกจากนี้ยังช่วยให้ระบบบริหารงานเกิดความโปร่งใส ยุติธรรม ทุกภาคส่วนเกิดความเชื่อมั่นและศรัทธาในการดำเนินงานขององค์กร ทำให้องค์การเจริญก้าวหน้าและเกิดภาพลักษณ์ที่ดี (ศิริประภา พัดลมและคณะ, 2564)

จากความหมายและองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล ผู้วิจัยได้กำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ พนักงานขององค์กรในภาคธุรกิจอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง จำนวน 699,496 คน (สำนักงานแรงงานจังหวัดระยอง, 2566) ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของ Comrey & Lee (2013) มีจำนวน 500 ตัวอย่าง การสุ่มตัวอย่างเป็นการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2567)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ ลักษณะของคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง จำนวน 30 ข้อ ลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

แบบสอบถามผ่านการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาหรือจุดประสงค์ (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน แล้วนำไปทดลองใช้ Try-Out กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ .976 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .601-.868

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการขอความร่วมมือจากพนักงานในภาคอุตสาหกรรม โดยแจกแบบสอบถามแบบตัวต่อตัว จัดทีมงานกระจายพื้นที่ลงเก็บแบบสอบถาม ในกลุ่มอุตสาหกรรมปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ กลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์ และกลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับท่านที่ยังไม่สะดวกตอบผู้วิจัยวิธีส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์สื่ออิเล็กทรอนิกส์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ หาค่าความถี่ แล้วสรุปมาเป็นคำร้อยละ
2. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ดำเนินการโดยวัดความเหมาะสมของข้อมูลว่าควรใช้เทคนิคการวิเคราะห์ปัจจัยหรือไม่ วัดด้วย Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) และทดสอบความสัมพันธ์ด้วย Bartlett's Test of Sphericity เพื่อตรวจสอบว่าเมทริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปร p ตัว สามารถแบ่งเป็นปัจจัยร่วมหรือกลุ่มตัวแปรที่มีส่วนร่วมหรือสัมพันธ์กันได้หรือไม่ และ

การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มตัวแปรใหม่ ได้กำหนดเกณฑ์พิจารณาองค์ประกอบที่มีค่าไอเกน เกินกว่าหรือเท่ากับ 1.00 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของแต่ละข้อคำถามเกิน .40 ขึ้นไป (Hair et al., 2014)

3. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โดยมีเกณฑ์พิจารณาดัชนีความสอดคล้องตามเกณฑ์เหมาะสม (Goodness of Fit Indices) (Arbuckle, 2016) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าสถิติที่ประเมินความสอดคล้องของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ค่าสถิติ	เกณฑ์ที่ใช้พิจารณา
p ของ Chi-Square ค่าระดับความน่าจะเป็นของไคสแควร์	มีค่ามากกว่า .05
CMIN/DF ค่าไคสแควร์สัมพัทธ์	มีค่าน้อยกว่า 2
GFI ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง	มีค่ามากกว่า .90
RMSEA ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของการประมาณค่าความคลาดเคลื่อน	มีค่าน้อยกว่า .08

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง สามารถแสดงรายละเอียดได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถแสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตัวแปร	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. กลุ่มอุตสาหกรรม	ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์	180	36.00
	ยานยนต์	200	40.00
	เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	120	24.00
2. เพศ	ชาย	250	50.00
	หญิง	250	50.00
3. อายุ	น้อยกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี	150	30.00
	31 – 40 ปี	239	47.80
	มากกว่า 40 ปี	111	22.20
4. ตำแหน่งงาน	ระดับผู้บริหาร	118	23.60
	ระดับหัวหน้างาน	176	35.20
	ระดับผู้ปฏิบัติงาน	206	41.20
5. การจัดอบรมเรื่องหลักธรรมาภิบาล	มีการจัดอบรม	346	69.20
	ไม่มีการจัดอบรม	154	30.80

จากตารางที่ 3 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ได้แก่ กลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์ 200 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 เพศชาย และเพศหญิง เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 50.00 อายุ 31 – 40 ปี 239 คน คิดเป็นร้อยละ 47.80 ตำแหน่งงานระดับผู้ปฏิบัติงาน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 41.20 และองค์กรมีการจัดอบรมเรื่องหลักธรรมาภิบาล 346 คน คิดเป็นร้อยละ 69.20

2. การตรวจสอบความเหมาะสมของเมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง พบว่า ความเหมาะสมของเมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง มีค่า KMO เท่ากับ .970 มีค่า Chi-Square = 11923.854 และ Sig. = .000 แสดงว่าตัวแปรทั้งหมดมีความสัมพันธ์กัน และมีความเหมาะสมสำหรับการนำมาใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบของงานวิจัยเรื่องนี้ได้

การจัดจำนวนองค์ประกอบเชิงสำรวจการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง โดยเลือกใช้วิธีวิเคราะห์ตัวประกอบสำคัญ (Principal Component Analysis) และกำหนดจำนวนองค์ประกอบโดยเลือกองค์ประกอบที่มีค่าไอเกน (Eigen Value) มากกว่า 1 แล้วหมุนตัวประกอบแบบออร์ทोगอนอล (Orthogonal) โดยวิธีแวนริแมกซ์ (Varimax) คัดเลือกตัวแปรจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบโดยใช้เกณฑ์น้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .40 ขึ้นไป

ปรากฏผลดังนี้ จากค่าไอเกน ได้องค์ประกอบทั้งหมด 5 องค์ประกอบ มีค่าไอเกนตั้งแต่ 3.640 – 5.661 และมีค่าร้อยละของความแปรปรวนอยู่ระหว่าง 12.133 – 18.869 มีค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมอยู่ระหว่าง 18.869 – 70.235 โดยมีรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบดังตารางที่ 4 ถึง ตารางที่ 8

ตารางที่ 4 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ค่าไอเกน ร้อยละของความแปรปรวน และร้อยละของความแปรปรวนสะสมขององค์ประกอบด้านหลักความโปร่งใสและความรับผิดชอบ (Transparency & Responsibility)

ข้อ	รหัส	ตัวแปร	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
12	trn2	มีการรายงานผลการปฏิบัติงานของบริษัทต่อหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง	.725
13	trn3	มีการตรวจสอบการดำเนินงาน โดยบุคลากรภายในองค์กร	.719
24	rp4	มีความมุ่งมั่นทำงานให้ประสบความสำเร็จไม่ละทิ้ง	.694
11	trn1	มีระบบการควบคุม ติดตาม ตรวจสอบการทำงาน	.693
25	rp5	ปฏิบัติงานได้ถูกต้อง ครบถ้วน และทันตามกำหนดเวลา	.691
22	rp2	ใส่ใจเกี่ยวกับปัญหาและมีความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา	.605
23	rp3	กล้าที่จะยอมรับผิดชอบผลจากการกระทำของตน	.586
14	trn4	มีกระบวนการทำงานที่เปิดเผยตรงไปตรงมา	.581
21	rp1	มีความตระหนักและสำนึกในหน้าที่ ต้องครครและสังคม	.566
15	trn5	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการกลางจากหน่วยงานอื่นมาเพื่อตรวจสอบ	.479
ค่าไอเกน			5.661
ร้อยละของความแปรปรวน			18.869
ร้อยละของความแปรปรวนสะสม			18.869

จากตารางที่ 4 พบว่า องค์ประกอบที่ 1 มีตัวแปรทั้งหมด 10 ตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .725 - .479 มีค่าไอเกน 5.661 ค่าความแปรปรวน คิดเป็นร้อยละ 18.869 ค่าความแปรปรวนสะสม คิดเป็นร้อยละ 18.869 เรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า องค์ประกอบด้านหลักความโปร่งใสและความรับผิดชอบ ซึ่งตัวแปรที่มีค่า Factor Loading สูงสุด คือ มีการรายงานผลการปฏิบัติงานของบริษัทต่อหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง .725

ตารางที่ 5 คำนวณน้ำหนักองค์ประกอบ ค่าไอเกน ร้อยละของความแปรปรวน และร้อยละของความแปรปรวนสะสมขององค์ประกอบ ด้านหลักคุณธรรม (Ethics)

ข้อ	รหัส	ตัวแปร	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
8	eth3	บุคลากรในองค์กรเป็นผู้เสียสละและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม	.736
6	eth1	ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต	.682
7	eth2	ปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพ	.673
10	eth5	การปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาหรือเพื่อนร่วมงานอย่างมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	.671
9	eth4	ผู้เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตาม กฎระเบียบและข้อบังคับของบริษัท	.662
ค่าไอเกน			4.009
ร้อยละของความแปรปรวน			13.362
ร้อยละของความแปรปรวนสะสม			32.232

จากตารางที่ 5 พบว่า องค์ประกอบที่ 2 มีตัวแปรทั้งหมด 5 ตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .736 - .662 มีค่าไอเกน 4.009 ค่าความแปรปรวน คิดเป็นร้อยละ 13.362 ค่าความแปรปรวนสะสม คิดเป็นร้อยละ 32.232 เรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า องค์ประกอบ ด้านหลักคุณธรรม ซึ่งตัวแปรที่มีค่า Factor Loading สูงสุด คือ บุคลากรในองค์กรเป็นผู้เสียสละและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม .736

ตารางที่ 6 คำนวณน้ำหนักองค์ประกอบ ค่าไอเกน ร้อยละของความแปรปรวน และร้อยละของความแปรปรวนสะสมขององค์ประกอบ ด้านหลักการมีส่วนร่วม (Participation)

ข้อ	รหัส	ตัวแปร	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
18	par3	ให้ร่วมแสดงความคิดเห็น เสนอปัญหาที่เกี่ยวข้อง	.775
19	par4	มีการประเมินความพึงพอใจหัวหน้างานและเพื่อนร่วมงาน	.715
20	par5	รับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	.714
16	par1	มีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กร	.597
17	par2	บุคลากรร่วมกันทำงานเป็นทีม	.579
ค่าไอเกน			3.917
ร้อยละของความแปรปรวน			13.055
ร้อยละของความแปรปรวนสะสม			45.287

จากตารางที่ 6 พบว่า องค์ประกอบที่ 3 มีตัวแปรทั้งหมด 5 ตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .775 - .579 มีค่าไอเกน 3.917 ค่าความแปรปรวน คิดเป็นร้อยละ 13.055 ค่าความแปรปรวนสะสม คิดเป็นร้อยละ 45.287 เรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า องค์ประกอบ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ซึ่งตัวแปรที่มีค่า Factor Loading สูงสุด คือ ให้ร่วมแสดงความคิดเห็น เสนอปัญหาที่เกี่ยวข้อง .775

ตารางที่ 7 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ค่าไอเกน ร้อยละของความแปรปรวน และร้อยละของความแปรปรวนสะสมขององค์ประกอบ ด้านหลักความคุ้มค่า (Value for Money)

ข้อ	รหัส	ตัวแปร	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
27	val2	รณรงค์ใช้วัสดุ อุปกรณ์ และทรัพยากรให้คุ้มค่า	.768
28	val3	บริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อเกิดประโยชน์สูงสุด	.726
30	val5	นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการทำงาน	.713
26	val1	ปฏิบัติงานตามแผนงานที่กำหนดไว้	.643
29	val4	มีการประเมินผลการปฏิบัติงานในการทำงานอย่างสม่ำเสมอ	.517
ค่าไอเกน			3.844
ร้อยละของความแปรปรวน			12.815
ร้อยละของความแปรปรวนสะสม			58.102

จากตารางที่ 7 พบว่า องค์ประกอบที่ 4 มีตัวแปรทั้งหมด 5 ตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .768 - .517 มีค่าไอเกน 3.844 ค่าความแปรปรวน คิดเป็นร้อยละ 12.815 ค่าความแปรปรวนสะสม คิดเป็นร้อยละ 58.102 เรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า องค์ประกอบ ด้านหลักความคุ้มค่า ซึ่งตัวแปรที่มีค่า Factor Loading สูงสุด คือ รณรงค์ใช้วัสดุ อุปกรณ์ และทรัพยากรให้คุ้มค่า .768

ตารางที่ 8 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ค่าไอเกน ร้อยละของความแปรปรวน และร้อยละของความแปรปรวนสะสมขององค์ประกอบ ด้านหลักนิติธรรม (Rule of Law)

ข้อ	รหัส	ตัวแปร	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
2	rl2	องค์กรดำเนินการบริหารงาน ภายใต้กฎหมาย กฎระเบียบ และข้อบังคับของ หน่วยงานราชการ	.751
1	rl1	องค์กรประกาศ กฎระเบียบให้บุคลากรรับทราบอย่างชัดเจน	.724
3	rl3	องค์กรมีการชี้แจงขอบข่ายภาระงานอย่างชัดเจน	.666
4	rl4	องค์กรแนะนำแนวทางการปฏิบัติงาน ตามกฎระเบียบ ให้กับพนักงานเข้าใจ ตรงกัน	.644
5	rl5	องค์กรใช้อำนาจภายใต้กฎระเบียบข้อบังคับของบริษัทด้วยความเป็นธรรม ไม่ เลือกปฏิบัติ	.579
ค่าไอเกน			3.640
ร้อยละของความแปรปรวน			12.133
ร้อยละของความแปรปรวนสะสม			70.235

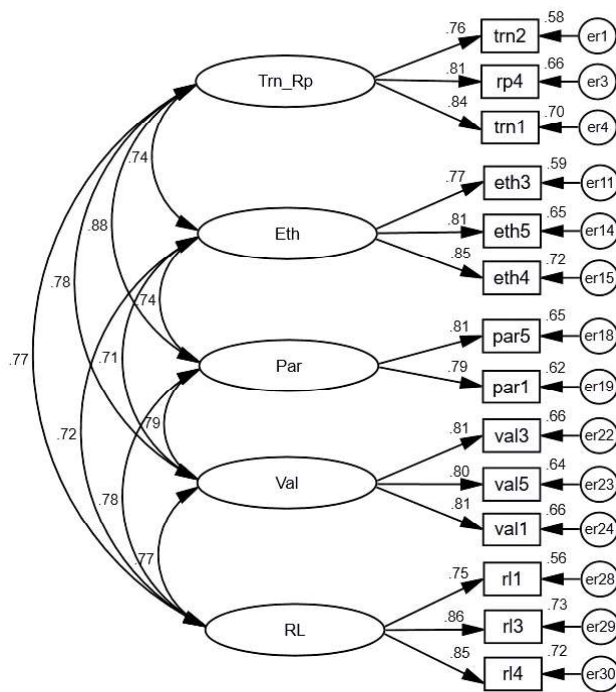
จากตารางที่ 8 พบว่า องค์ประกอบที่ 5 มีตัวแปรทั้งหมด 5 ตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .751 - .579 มีค่าไอเกน 3.640 ค่าความแปรปรวน คิดเป็นร้อยละ 12.133 ค่าความแปรปรวนสะสม คิดเป็นร้อยละ 70.235 เรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า องค์ประกอบ ด้านหลักนิติธรรม ซึ่งตัวแปรที่มีค่า Factor Loading สูงสุด คือ องค์กรดำเนินการบริหารงาน ภายใต้กฎหมาย กฎระเบียบ และข้อบังคับ ของหน่วยงานราชการ .751

3. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง ได้ 5 องค์ประกอบ ผู้วิจัยจึงได้มาพัฒนาเป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างขององค์ประกอบ โดยดัชนีความสอดคล้องตามเกณฑ์เหมาะสม โดยค่า Chi-Square > .05 ค่า CMIN/DF < 2 ค่า GFI > .90 และ RMSEA < .08 (Arbuckle, 2016) ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ค่าสถิติที่ประเมินความสอดคล้องกลมกลืนของวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง หลังปรับปรุงตัวแบบ

ค่าสถิติ	เกณฑ์ที่ใช้พิจารณา	หลังปรับปรุง	ผล
p ของ Chi-Square ค่าระดับความน่าจะเป็นของไคสแควร์	มีค่ามากกว่า .05	.051	ผ่านเกณฑ์
CMIN/DF ค่าไคสแควร์สัมพัทธ์	มีค่าน้อยกว่า 2	1.299	ผ่านเกณฑ์
GFI ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง	มีค่ามากกว่า .90	.976	ผ่านเกณฑ์
RMSEA ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของการประมาณค่าความคลาดเคลื่อน	มีค่าน้อยกว่า .08	.024	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 9 ผลการประเมินความสอดคล้องกลมกลืนได้ผ่านเกณฑ์ทั้ง 4 ค่าแล้ว ผู้วิจัยขอสรุปออกมาเป็นแบบจำลองการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง ดังภาพที่ 2 และ ตารางที่ 10

Chi-Square=87.030, df=67, p=.051
CMIN/DF=1.299, GFI=.976, RMSEA=.024

ภาพที่ 2 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง โมเดล Standardized Estimate หลังปรับปรุงตัวแบบ

ตารางที่ 10 ค่าสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง หลังปรับปรุงตัวแบบ

ตัวแปร		Estimate Standardized Regression Weight	R2	C.R.	P
Tm_Rp	Eth	.74		10.23	***
	Par	.88		11.28	***
	Val	.78		10.74	***
	RL	.77		10.33	***
Eth	Par	.74		10.32	***
	Val	.71		10.22	***
	RL	.72		9.97	***
Par	Val	.79		10.97	***
	RL	.78		10.54	***
Val	RL	.77		10.56	***
Tm_Rp	tm2	.76	.58		
	rp4	.81	.66	18.41	***
	tm1	.84	.70	19.08	***
Eth	eth3	.77	.59		
	eth5	.81	.65	18.11	***
	eth4	.85	.72	18.91	***
Par	par5	.81	.65		
	par1	.79	.62	18.33	***
Val	val3	.81	.66		
	val5	.80	.64	19.22	***
	val1	.81	.66	19.68	***
RL	rl1	.75	.56		
	rl3	.86	.73	18.87	***
	rl4	.85	.72	18.67	***

*** มีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากภาพที่ 2 และตารางที่ 10 พบว่า องค์ประกอบด้านหลักความโปร่งใสและความรับผิดชอบ ประกอบด้วยตัวแปร จำนวน 3 ตัว เรียงตามลำดับของค่าน้ำหนัก (Standardized Regression Weight) จากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ตัวแปร มีระบบการควบคุม ติดตาม ตรวจสอบการทำงาน (tm1) มีค่าน้ำหนัก .84 ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณยกกำลังสอง (R^2) .70 ตัวแปร มีความมุ่งมั่นทำงานให้ประสบความสำเร็จไม่ละทิ้ง (rp4) มีค่าน้ำหนัก .81 ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณยกกำลังสอง (R^2) .66 และตัวแปร มีการรายงานผลการปฏิบัติงานของบริษัทต่อหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง (tm2) มีค่าน้ำหนัก .76 ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณยกกำลังสอง (R^2) .58 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

องค์ประกอบด้านหลักคุณธรรม ประกอบด้วยตัวแปร จำนวน 3 ตัว เรียงตามลำดับของค่าน้ำหนัก จากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ตัวแปร ผู้นำเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตาม กฎระเบียบและข้อบังคับของบริษัท (eth4) มีค่าน้ำหนัก .85 ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณยกกำลังสอง (R^2) .72 ตัวแปร การปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาหรือเพื่อนร่วมงานอย่างมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี (eth5) มีค่าน้ำหนัก .81 ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณยกกำลังสอง (R^2) .65 และตัวแปร บุคลากรในองค์กรเป็นผู้เสียสละและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม (eth3) มีค่าน้ำหนัก .77 ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณยกกำลังสอง (R^2) .59 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

องค์ประกอบด้านหลักการมีส่วนร่วม ประกอบด้วยตัวแปร จำนวน 2 ตัว เรียงตามลำดับของค่าน้ำหนักจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ตัวแปร รับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (par5) มีค่าน้ำหนัก .81 ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณยกกำลังสอง (R^2) .65 ตัวแปร และตัวแปร มีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กร (par1) มีค่าน้ำหนัก .79 ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณยกกำลังสอง (R^2) .62 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

องค์ประกอบด้านหลักความคุ้มค่า ประกอบด้วยตัวแปร จำนวน 3 ตัว เรียงตามลำดับของค่าน้ำหนักจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ตัวแปร ปฏิบัติงานตามแผนงานที่กำหนดไว้ (val1) มีค่าน้ำหนัก .81 ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณยกกำลังสอง (R^2) .663 ตัวแปร บริหารจัดการ และใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อเกิดประโยชน์สูงสุด (val3) มีค่าน้ำหนัก .81 ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณยกกำลังสอง (R^2) .662 และ ตัวแปร นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการทำงาน (val5) มีค่าน้ำหนัก .80 ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณยกกำลังสอง (R^2) .64 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

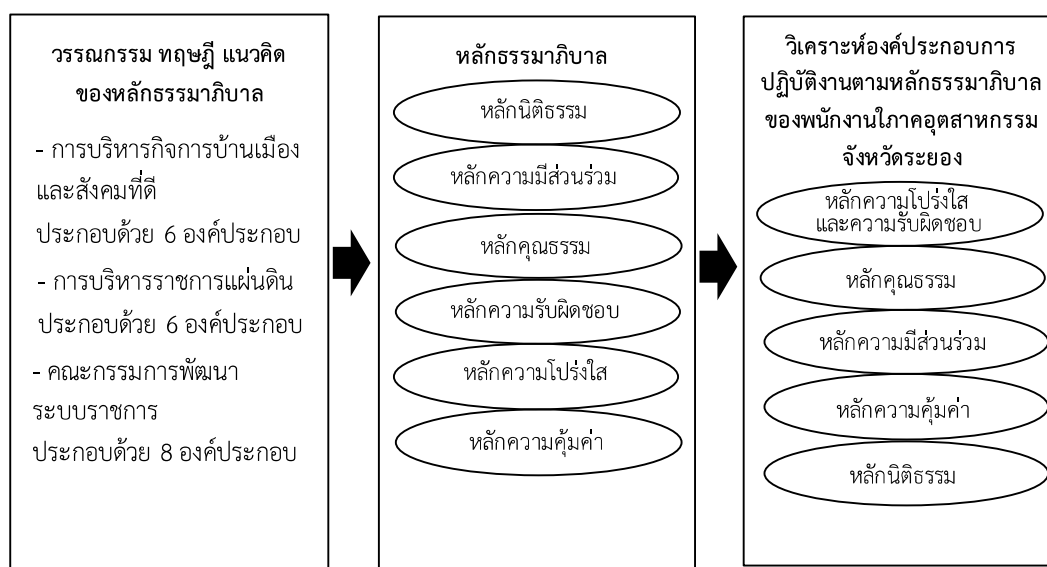
องค์ประกอบด้านหลักนิติธรรม ประกอบด้วยตัวแปร จำนวน 3 ตัว เรียงตามลำดับของค่าน้ำหนักจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ตัวแปร องค์กรมีการชี้แจงขอขบคายภาระงานอย่างชัดเจน (rl3) มีค่าน้ำหนัก .86 ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณยกกำลังสอง (R^2) .73 ตัวแปร องค์กร แนะนำแนวทางการปฏิบัติงาน ตามกฎระเบียบ ให้กับพนักงานเข้าใจตรงกัน (rl4) มีค่าน้ำหนัก .85 ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณยกกำลังสอง (R^2) .72 และตัวแปร องค์กรประกาศ กฎระเบียบให้บุคลากรรับทราบอย่างชัดเจน (rl1) มีค่าน้ำหนัก .75 ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณยกกำลังสอง (R^2) .56 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอสรุปผลการวิจัยที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทำงานในกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์ อยู่ในช่วงกลุ่มอายุ 31 – 40 ปี ตำแหน่งงานในระดับ ผู้ปฏิบัติงาน และส่วนใหญ่องค์กรมีการจัดอบรมเรื่องหลักธรรมาภิบาล

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง มีค่าไอเกนตั้งแต่ 3.640 – 5.661 และมีค่าร้อยละของความแปรปรวนอยู่ระหว่าง 12.133 – 18.869 มีค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมอยู่ระหว่าง 18.869 – 70.235 จัดองค์ประกอบทั้งหมดได้ 5 องค์ประกอบ สรุปได้ดังนี้

ภาพที่ 3 องค์ประกอบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง

องค์ประกอบที่ 1 ชื่อ “ด้านหลักความโปร่งใสและความรับผิดชอบ” โดยตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด คือ มีการรายงานผลการปฏิบัติงานของบริษัทต่อหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง และตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบต่ำสุด คือ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการกลางจากหน่วยงานอื่นมาเพื่อตรวจสอบ

องค์ประกอบที่ 2 ชื่อ “ด้านหลักคุณธรรม” โดยตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด คือ บุคลากรในองค์กรเป็นผู้เสียสละและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม และตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบต่ำสุด คือ ผู้นำเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตาม กฎระเบียบและข้อบังคับของบริษัท

องค์ประกอบที่ 3 ชื่อ “ด้านหลักการมีส่วนร่วม” โดยตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด คือ ให้ร่วมแสดงความคิดเห็นเสนอปัญหาที่เกี่ยวข้อง และตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบต่ำสุด คือ บุคลากรร่วมกันทำงานเป็นทีม

องค์ประกอบที่ 4 ชื่อ “ด้านหลักความคุ้มค่า” โดยตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด คือ ทรัพยากรใช้วัสดุ อุปกรณ์ และทรัพยากรให้คุ้มค่า และตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบต่ำสุด คือ มีการประเมินผลการปฏิบัติงานในการทำงานอย่างสม่ำเสมอ

องค์ประกอบที่ 5 ชื่อ “ด้านหลักนิติธรรม” โดยตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด คือ องค์กรดำเนินการบริหารงาน ภายใต้กฎหมาย กฎระเบียบ และข้อบังคับของหน่วยงานราชการ และตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบต่ำสุด คือ องค์กรใช้อำนาจภายใต้กฎระเบียบข้อบังคับของบริษัทด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ

ผลวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง ผ่านตามเกณฑ์การประเมินมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าระดับความน่าจะเป็นของไคสแควร์ เท่ากับ .051 ค่าไคสแควร์สัมพัทธ์ เท่ากับ 1.299 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง เท่ากับ .976 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของการประมาณค่าความคลาดเคลื่อน เท่ากับ .024 แต่ละองค์ประกอบทั้ง 5 ด้าน ประกอบไปด้วยตัวแปรที่สำคัญดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 “ด้านหลักความโปร่งใสและความรับผิดชอบ” ประกอบไปด้วยตัวแปร มีระบบการควบคุม ติดตาม ตรวจสอบการทำงาน (trn1) มีค่าน้ำหนัก .84 มากที่สุด ตัวแปร มีความมุ่งมั่นทำงานให้ประสบความสำเร็จไม่ละทิ้ง (rp4) และ ตัวแปร มีการรายงานผลการปฏิบัติงานของบริษัทต่อหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง (tm2)

องค์ประกอบที่ 2 “ด้านหลักคุณธรรม” ประกอบไปด้วยตัวแปร ผู้นำเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตาม กฎระเบียบและข้อบังคับของบริษัท (eth4) มีค่าน้ำหนัก .85 มากที่สุด ตัวแปร การปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาหรือเพื่อนร่วมงานอย่างมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี (eth5) และ ตัวแปร บุคลากรในองค์กรเป็นผู้เสียสละและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม (eth3)

องค์ประกอบที่ 3 “ด้านหลักการมีส่วนร่วม” ประกอบไปด้วยตัวแปร รับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (par5) มีค่าน้ำหนัก .81 มากที่สุด และ ตัวแปร มีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กร (par1)

องค์ประกอบที่ 4 “ด้านหลักความคุ้มค่า” ประกอบไปด้วยตัวแปร ปฏิบัติงานตามแผนงานที่กำหนดไว้ (val1) มีค่าน้ำหนัก .81 มากที่สุด ตัวแปร บริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อเกิดประโยชน์สูงสุด (val3) และ ตัวแปร นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการทำงาน (val5)

องค์ประกอบที่ 5 “ด้านหลักนิติธรรม” ประกอบไปด้วยตัวแปร องค์กรมีการชี้แจงขอบข่ายภาระงานอย่างชัดเจน (rl3) มีค่าน้ำหนัก .86 มากที่สุด ตัวแปร องค์กรแนะนำแนวทางการปฏิบัติงาน ตามกฎระเบียบ ให้กับพนักงานเข้าใจตรงกัน (rl4) และ ตัวแปร องค์กรประกาศ กฎระเบียบให้บุคลากรรับทราบอย่างชัดเจน (rl1)

อภิปรายผลการวิจัย

ประเด็นสำคัญที่ได้พบจากผลการวิจัยในเรื่องนี้ ผู้วิจัยจะได้นำมาอภิปรายโดยมีการนำเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาอ้างอิงสนับสนุน ได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานภาคอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง ผู้วิจัยได้ค้นพบองค์ความรู้ใหม่ของงานวิจัยเรื่องนี้ที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ได้แก่ องค์ประกอบด้านหลักความโปร่งใสและความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นการรวมตัวแปรความโปร่งใสและตัวแปรความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติงานตาม

องค์ประกอบนี้พนักงานต้องมีลักษณะการทำงานที่สามารถเปิดเผยได้ให้ตรวจสอบได้ แล้วถ้าเกิดการผิดพลาดในการทำงาน ก็จะแน่นอนก ยอมรับผิดต่อการกระทำลงไป ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ พิชัยรัฐ หมื่นด้วง และนัสพงษ์ กลิ่นจำปา (2564) ด้านหลักความโปร่งใส รายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล มีการสรุป/เปิดเผยการบริหารงานของเทศบาลต่อสาธารณะ เช่น ประชาสัมพันธ์/ปิดประกาศให้ประชาชนรับทราบ และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ กัลยาณี ศิวธรรมปัญญา (2565) กล่าวถึงแนวทางการ พัฒนาบุคลากรในวิถีใหม่เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน โดยการสร้างความ ตระหนักประชุมชี้แจงให้บุคลากรรับรู้ รวมทั้งกำหนดผู้รับผิดชอบในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ปรับปรุงเว็บไซต์ขององค์กร

ทั้งนี้สำหรับองค์ประกอบด้านหลักคุณธรรม องค์ประกอบด้านหลักการมีส่วนร่วม องค์ประกอบด้านหลักความคุ้มค่า และ องค์ประกอบด้านหลักนิติธรรม นับเป็นองค์ประกอบที่นิยมใช้กันมากอย่างแพร่หลาย สอดคล้องกับงานวิจัย Freguin-Gresh et al., (2016) องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล มีดังนี้ 1) ด้านนโยบาย กฎหมายและสถาบัน 2) ด้านประสิทธิภาพ 3) ด้านการกระจายอำนาจ และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 4) ด้านความโปร่งใสและความรับผิดชอบ 5) ด้านความเท่าเทียมและความยุติธรรม ในขณะเดียวกัน ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 (2542) หลักการพื้นฐานของการ บริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี 6 ประการ ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ก.พ.ร.) พ.ศ.2555 ได้กำหนดการกำกับดูแลองค์การ ภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งประกอบด้วย 10 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) หลักประสิทธิภาพ 2) หลักประสิทธิภาพ 3) หลักการ ตอบสนอง 4) หลักความรับผิดชอบ 5) หลักความโปร่งใส 6) หลักการมีส่วนร่วม 7) หลักการกระจายอำนาจ 8) หลักนิติธรรม 9) หลัก ความเสมอภาค และ 10) มุ่งเน้นฉันทามติ (ศราวดี ดาวกรงแก้ว และคณะ, 2564)

2. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานภาคอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน 5 องค์ประกอบ พบว่าสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์แต่ละปัจจัยมีความสัมพันธ์กัน มีความ สอดคล้องกลมกลืนได้ผ่านเกณฑ์ ประเด็นที่น่าสนใจของงานวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยพบว่าวิธีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ต้องใช้วิธี ดังนี้ 1) องค์กรมีการชี้แจงขอบข่ายงานภาระงานอย่างชัดเจน 2) องค์กรแนะนำแนวทางการปฏิบัติงาน ตามกฎระเบียบ ให้กับพนักงาน เข้าใจตรงกัน 3) ผู้นำเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงาน กฎระเบียบและข้อบังคับของบริษัท และ 4) มีระบบการควบคุม ติดตาม ตรวจสอบการทำงาน เป็นต้นซึ่งสอดคล้องกับ ธนพล ก่อฐานะ (2560) กล่าวถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานตาม หลักธรรมาภิบาลของบริษัทมหาชนในประเทศไทย โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ อยู่ในเกณฑ์ที่ดี ซึ่งการมีธรรมาภิบาลที่ดี ของบริษัทย่อมจะส่งผลต่อตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงาน และสอดคล้องกับงานวิจัย ชัยวุฒิ เทโพธิ์ และภิกษุ กัลยาณมิตร (2567) กล่าวถึง การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันการบริหารธรรมาภิบาลตามการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วน ตำบล จังหวัดสระแก้ว พบว่ามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ภาคอุตสาหกรรม ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญกับองค์ประกอบด้านหลักความโปร่งใสและ ความ รับผิดชอบ โดยกำหนดให้มีระบบการควบคุม ติดตาม ตรวจสอบการทำงาน เพื่อให้เกิดความโปร่งใส การเปิดเผย ตรวจสอบได้ และ สามารถรับรู้ได้ว่าใครเป็นผู้รับผิดชอบ

2. ผู้บริหารองค์กร หรือผู้ที่รับผิดชอบกำกับการดูแลหลักธรรมาภิบาล ควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตาม กฎระเบียบและ ข้อบังคับของบริษัท และต้องสื่อสารแนวทางการปฏิบัติงาน ตามกฎระเบียบ ให้กับพนักงานได้รับทราบและเข้าใจตรงกันอย่างชัดเจน เพื่อให้พนักงานเกิดความยินยอม พร้อมใจและปฏิบัติงานร่วมกันอย่างเสมอภาคและยุติธรรม

3. พนักงาน ต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรม ขององค์กร เช่นกิจกรรมที่ทำงานเป็นทีม การเข้าร่วมอบรม สัมมนาที่ปลูกฝัง หรือ ปรับเปลี่ยนความคิดให้เป็นผู้เสียสละและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เพื่อยกระดับทักษะการมีส่วนร่วมของพนักงาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ของหน่วยงานภาครัฐ หรือภาคอุตสาหกรรมอื่น ๆ เน้นศึกษาในขอบเขตประชากรที่หลากหลาย เพื่อให้ได้รับทราบข้อมูลของประชากรว่าสอดคล้องกัน หรือแตกต่างกัน
2. การศึกษาแนวทางการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากร ของหน่วยงานภาครัฐ หรือภาคอุตสาหกรรมอื่น ๆ เน้นศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่หลากหลาย เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของแต่ละกลุ่มตัวอย่างในการให้ความสำคัญกับองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล จำแนกตามแต่ละแผนก/ฝ่ายขององค์กร เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กัลยาณี ศิวธรรมปัญญา. (2565). *การบริหารจัดการตามหลักคุณธรรมและความโปร่งใสในวิถีใหม่ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ชัยวุฒิ เทโพธิ์ และภิกษิตี กัลยานมิตร. (2567). *แนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมในการดำเนินงานยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสระแก้ว*. *สหวิทยาการและความยั่งยืนปริทรรศน์ไทย*, 13(2), 222-233.
- ชนพล ก่อฐานะ. (2560). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของบริษัทมหาชนในประเทศไทย*. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*, 12(2), 60-77.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2567). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS* (พิมพ์ครั้งที่ 20). บริษัท เอส.อาร์.พี.рінตั้ง แมสโปรดักส์ จำกัด.
- บรรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2542). *การสร้างธรรมาภิบาลในสังคมไทย*. วิทยุชน.
- พระมหาลำพึง ชีรปัญญา. (2554). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัธยม จังหวัดนครสวรรค์*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พิชัยรัฐ หมั่นดวง และนันทพงษ์ กลิ่นจำปา. (2564). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู*. *Journal of Roi Kaensam Academi*, 6(9), 425-438.
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542. (10 สิงหาคม 2542). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 116 ตอนที่ 63 ง: 24-30.
- ศราวดี ดาวกรแก้ว จีระพรณ์ จันทวิเชียร, ธนยพันธ์ จันท์ทรงพล, บรรจง โชษะมณี, และภาดา วงศ์ไธ. (2564). *การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร*. *วารสารรัชต์ภาคย์*, 15(40), 147-159.
- ศิริประภา พัฒม, มยุรี รัตนเสริมพงศ์, และวราภรณ์ ทรัพย์รวงทอง. (2564). *การนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยหิน อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี*. *Lawarath Social E-Journal*, 4(1), 55-78.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2562). *ความหมายคำว่าธรรมาภิบาล*. สืบค้นเมื่อ 9 มกราคม 2567 จาก <https://goodgovernance.kpi.ac.th/home/mainpage/2>
- สมบุญ ศรีสรทริฎ และชินจิต ไชยธรรม. (2562). *การขับเคลื่อนธรรมาภิบาลภาครัฐสู่การบริหารจัดการอย่างยั่งยืน*. *วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ*, 6(2) (กรกฎาคม-ธันวาคม), 3-18.
- सानิตย์ หนูนิล. (2559). *ธรรมาภิบาลในองค์การภาคเอกชน: ธุรกิจภาคบริการ*. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*, 36(2), 57-76.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2555). *คู่มือการจัดระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี*. สืบค้นเมื่อ 9 มกราคม 2567 จาก http://www4.opdc.go.th/uploads/files/gg_rating_book.pdf
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ.2566-2570*. สืบค้นเมื่อ 19 ธันวาคม 2566 จาก https://www.nesdc.go.th/article_attach/article_file_20230307173518.pdf

- สำนักงานแรงงานจังหวัดระยอง. (2566). รายงานสถานการณ์และดัชนีชี้วัดภาวะแรงงานจังหวัดระยอง ไตรมาส 1 ปี 2566 (มกราคม-มีนาคม 2566). สืบค้นเมื่อ 19 ธันวาคม 2566 จาก <https://shorturl.asia/65hw0>
- Arbuckle, J. L. (2016). *IBM SPSS AMOS 25 user's guide*. Amos Development Corporation. IBM Corp.
- Comrey, A. L. & Lee, H. B. (2013). *A first course in factor analysis* (2nd ed.). Psychology Press.
- Freguin-Gresh, S., White, W., Lopez, F. C. J., & Elisa, P. (2016). *Mapping institutions that govern access and uses of natural resources in the Nicaragua-Honduras sentinel landscape. Revealing the Complexity, Issues, and Challenges of Natural Resource Governance*. Retrieved January 28, 2024, from <https://www.researchgate.net/publication/334544877>
- Gisselquist, R. M. (2012). *Good governance as a concept, and why this matters for development policy* (No. 2012/30). Retrieved January 28, 2024, from <https://www.wider.unu.edu/sites/default/files/wp2012-030.pdf>.
- Hair, J. F., Black, W.C., Babin, B.J. & Anderson, R.E. (2014). *Multivariate Data Analysis* (7th ed.). Pearson Education Limited.
- Transparency International. (2024). *Corruption perceptions index*. Retrieved January 30, 2024, from <https://www.transparency.org>
- United Nations Development Programme. (1997). *Corruption and good governance: discussion paper 3*. Retrieved January 30, 2024, from <http://www.undp-adac.org/publications/finances/anticor/fightingcorruption97e.pdf>.
- United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific. (2017). *What is good governance?*. Retrieved January 30, 2024, from <http://www.unescap.org/sites/default/files/good-governance.pdf>
- World Bank. (1989). *Sub-Saharan Africa: from crisis to sustainable growth*. The World bank.
- World Bank. (1992). *Governance and development*. The World bank.